

Õigusakti arusaadavuse analüüs makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu näitel¹

Heidi Hein

Tallinna Ülikooli eesti filoloogia bakalaureuseõppe lõpetaja

Seadused on iga ühiskonna aluseks ja peavad olema kõigile arusaadavad.² On arvatud, et õigusaktide keel võiks olla arusaadav ka põhikooli lõpetanud inimestele.³ Rudolf Muhri sõnul teevad raskesti mõistetavad seadused kodanike igapäevaelu keerulisemaks. Samuti on seadustekstide arusaadavus otseses suhtes õiguskindluse ja demokraatiaga: lihtsamad seadused mõjuvad ratsionaalsemalt, mõjuvad üldsuse keelekasutusele eeskujulikult ja tõstavad üleüldiselt elukvaliteeti.⁴

2011. aastal vastu võetud määruse „Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja“⁵ (HÕNTE) §-s 15 on kirjas, et seaduskeel peaks olema selge, ühetähenduslik ja täpne. Riigikogus 12.11.2020 vastu võetud otsuse „Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030“⁶ (ÕPPA) järgi peab õigusaktide keel olema selge, täpne ja võimalikult lihtne (ÕPPA p 14). Uusimate õigusloomepoliitika normide järgi „kontrollitakse põhjendatud juhul teksti arusaadavust kasutajate peal juba eelnõu koostamise ajal“ (ÕPPA p 13.3).

Artiklis käsitletud uurimistöö eesmärk oli välja selgitada makse- ja arveldussüsteemide seaduse⁷ eelnõu toimetamata ja toimetatud versiooni keeleline arusaadavus. Uuriti, milline on eelnõu keerukus nominaalsuse, loetavusindeksi ja formaalsusindeksi väärtuste ning küsimustiku vastuste põhjal. Küsimustiku abil sooviti teada saada, kas ja missugust vahet tajub lugeja eelnõu versioonide vahel ning mis teeb sihtrühma arvates teksti keeruliseks.

Sõnaliigisuhted. Nominaalsus ja stiiliindeks

Stiiliindeks näitab, kas teksti stiil kaldub pigem nimisõnalisusele või verbilisusele ning väljendab teksti jälgitavust. Mida suurem on stiiliindeksi väärtus, seda nominaalsem on tekst.⁸ Nominaalstiil on kantseliidi tunnus, mis on eriti levinud ametitextides. Selle asemel, et tegusõnu kasutada (mis annaks teksti sisu arusaadavalt edasi), kasutatakse nominaalseid tuletisi ja nn tühje tugiverbe.⁹ Nimisõnade ja tegusõnade suhe mõjutab otseselt teksti loetavust ja

¹ Artikkel põhineb autori bakalaureusetööl. Vt **H. Hein**. Õigusakti arusaadavuse analüüs makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu näitel. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn, 2023.

² **L. Meri**. Kas väikesed jäävad ellu? – Õiguskeel 2000, nr 1, 3–10.

³ **U. Mereste**. Seadusloome ja sotsiolingvistika. – Akadeemia 1996, nr 8, 1, 3–40.

⁴ **R. Muhr**. Zur Bürgerfreundlichkeit und Verständlichkeit alltagsnaher österreichischer Rechtstexte. – Sprachenpolitik und Rechtssprache, 2012, 118–140.

⁵ Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määrus nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“, [RT I, 29.12.2011, 228](#).

⁶ Riigikogu 12.11.2020. a otsus „Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030“, [RT III, 17.11.2020](#).

⁷ [RT I, 01.03.2023, 3](#).

⁸ **M. Maspanov**. Üldkorralduse jälgitavus sisekorraeskirjade näitel. – Õiguskeel 2022, nr 1, 1–8.

⁹ **K. Kerge**. Nominalisatsioon ja nominaalstiil. – Oma Keel 2005, nr 2, 37–41.

jälgitavust. Suulises vestluses on nimi- ja tegusõnade suhe 1 : 1 ning keskmises kirjalikus tekstis 2 : 1. Eesti kirjalike tekstide noomenite ja verbide suhe on keskmiselt 65 : 35.¹⁰

Tabel 1. Sõnaliigisuhted ja stiiliindeksi (S) tulemused eelnõu mõlemas versioonis

	Nimi- sõna	Omadus- sõna	Kaas- sõna	Tegu- sõna	Määr- sõna	Asesõna	Stiili- indeks
Toimetamata eelnõu	52%	19%	3%	16%	4%	7%	3,3
Toimetatud eelnõu	51%	18%	3%	17%	4%	7%	3,1

Reet Kasiku¹¹ sõnul peetakse loetavusuuringute põhjal arusaadavaks teksti, kus verbide osakaal jääb vahemikku 19–29%. Makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõus jääb tegusõnade osakaal sellest allapoole: tegusõnade osakaal on toimetamata eelnõus 16% ja toimetatud eelnõus 17%. Nimisõnade osakaal on toimetamata eelnõus 52% ja toimetatud eelnõus 51%. Toimetamata eelnõu stiiliindeksi tulemus on 3,3 ja toimetatud eelnõu stiiliindeks on 3,1, see tähendab, et mõlemas eelnõu versioonis on 1 tegusõna kohta üle 3 nimisõna.

Tabel 2. Tekstiliikide võrdlus nominaalsuse järgi

Tekstiliik	Nominaalsus (%)
E-riigi ametlikud teadaanded (Juss 2015)	59–71
2019. aastal jõustunud rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	69
2012. –2013. aasta rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	67
Ametlikud kirjad (Kerge 2012)	64
Eesti ja Euroopa liidu õigusaktid (Kerge 2012)	55
Makse- ja arveldussüsteemide seaduse toimetamata eelnõu	52
Makse- ja arveldussüsteemide seaduse toimetatud eelnõu	51
„Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhend“ (Kivisaar 2021)	42

Võrreldes Katri Jussi¹² töös leitud nominaalsuse osakaaluga, mis kõikus 59–71% vahemikus, on makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu nominaalsus madalam, kuid suurem kui Berit

¹⁰ K. Kerge, H. Puksand. Õpiteksti analüüs kirjaoskuse omandamise kontekstis. – Emakeele Seltsi aastaraamat 2011, nr 57, 162–217.

¹¹ R. Kasik. Õiguskeele lauseehitus. – Õiguskeel 1995, nr 5, 16–21.

¹² K. Juss. E-riigi ametlikud teadaanded ja nende keel. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, eesti keele ja kultuuri instituut. Tallinn, 2015.

Kivisaare¹³ analüüsitud „Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhendi“ nominaalsus. Makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu nominaalsus on selgelt nähtav. Siiski on nominaalsus teiste tekstidega võrreldes madal, arvestades, et tegu on seadustekstiga ning seadusteksti puhul võiks eeldada veel suuremat nominaalsuse osakaalu.

Loetavusindeks LIX

Loetavusindeksi väärtus näitab teksti selguse või keerukuse taset. Rootslane Carl Hugo Björnsson lõi loetavusindeksi LIX 1968. aastal, et määrata teksti raskusaste. Rootslased kasutavad loetavusindeksit peamiselt düsleksia väljaselgitamiseks ja korrigeerimiseks, et valida õpilase tasemele vastavalt talle sobiva raskusega tekst.¹⁴

Loetavusindeksi LIX leidmiseks tuleb välja selgitada tekstis lause keskmine pikkus. Selleks on tarvis leida sõnade, lausete ja pikkade sõnade hulk. Pikkadeks sõnadeks loetakse sõnad, mis sisaldavad 6 või rohkem tähemärki¹⁵, sest nende lugemiseks on vaja rohkem silmaliigutusi kui vaid üks¹⁶. Samas oleneb see lugeja vanusest ja lugemise vilumusest: halb lugeja suudab ühekorruga haarata 3–4 tähte, hea lugeja 8–10 tähte ning vaid kiirlugeja rohkem kui 13 tähte.¹⁷

$$\text{LIX} = A / B + (C \times 100) / A$$

Valem 1. LIX indeks

Valemis 1 tähistab A sõnade arvu, B lausete arvu ning C pikkade sõnade arvu. See valem toimib vaid seotud teksti puhul: teksti raskustaset ei saa kontrollida näiteks luuletuste, näidendite, loendite või sisukordade puhul. Samuti arvatakse LIX-indeksi väärtuse arvutusest välja pealkirjad ja piltide allkirjad. Samas sõnadena lähevad siiski arvesse arvud, lühendid ja sümbolid (välja arvatud kirjavahemärgid). Lausete lugemisel on oluline algustäht. Otsekõnega lausete puhul loetakse need üheks lauseks, kui saatelause järgneb otsekõnele. Samas kui saatelause eelneb otsekõnele, loetakse need osalused eraldi lauseteks.¹⁸

Rootsi keele põhised teksti raskusgrupid on jaotatud järgmiselt: 20–29 väärtus näitab, et tegu on väga lihtsa tekstiga, 30–39 on lihtne tekst, 40–49 keskmine, 50–59 raske ning LIX väärtus, mis on võrdne 60-ga või sellest suurem, on väga raske. Eestindatud teksti raskusastmed jaotuvad järgmiselt: kerge teksti LIX väärtus on alla 35, keskmine jääb vahemikku 35–44, raske 45–54 ning väga raske teksti LIX väärtus on üle 54.¹⁹

Tabel 3. Eelnõu mõlema versiooni LIX tulemuste ja vaheväärtuste võrdlus

¹³ **B. Kivisaar.** Dokumendi arusaadavuse analüüs „Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhendi“ näitel. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn, 2021.

¹⁴ **H. Puksand.** Loetavusindeksi LIX sobivusest eestikeelsele tekstile. – Tekstid ja taustad III: Lingvistiline tekstianalüüs. Toim. R. Kasik. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2004, 108–119.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ **K. Kerge.** Kas õpikuteksti mõõdetavad tunnused on kõnekad? – Oma Keel 2012, nr 2, 23–36.

¹⁷ **K. Kerge, H. Puksand** (viide 9).

¹⁸ **H. Puksand** (viide 13).

¹⁹ *Ibid.*

	Sõnade hulk (A)	Lausete hulk (B)	Pikkade sõnade hulk (C)	LIX
Toimetamata eelnõu	4439	183	1153	47,9
Toimetatud eelnõu	4669	193	1169	46,9

Eelnõu mõlemad versioonid paigutuvad LIX väärtuse järgi Björnssoni kohaselt (vt tabel 1) keskmise raskusastme alla. Samas kui jätta kõrvale indeksi väärtus ja pikkade sõnade osakaal, siis lausete keskmise pikkuse järgi võiks eelnõu paigutada ka väga raskete (LIX > 60) tekstide hulka. Helin Puksandi uurimuses eesti keelele kohandatud liigituse järgi paigutub seaduseelnõu raskete tekstide alla, kuna LIX väärtus on üle 45. Seaduseelnõu versioonide loetavusindeksi väärtused on väga väikese numbrilise vahega, seega laias laastus on tulemus sama.

Tabel 4. Loetavusindeksi väärtuste võrdlus varem uuritud tekstiliikidega

Tekstiliik	LIX
2012.–2013. aastal kehtinud rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	96
2019. aastal jõustunud rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	89
Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskiri (Keert 2019)	87
E-riigi ametlikud teadaanded (Juss 2015)	75
Euroopa Komisjoni eesti keelde tõlgitud tekstid (Rosenfeld 2018)	59–63
„Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhend“ (Kivisaar 2021)	61
Toimetamata eelnõu	48
Toimetatud eelnõu	47
Ettevõttesisene meilisuhklus (Luig 2020)	33

Loetavusindeks LIX oli madalam kui oodatud, tekstiliigi järgi võiks eeldada, et seaduseelnõu LIX väärtus on oluliselt kõrgem ja seega tabelis kõrgemal teiste seadustekstide lähedal paikneda, nt Annika Veskimäe uuritud rahvastikuregistri seaduse läheduses²⁰.

Arvutuste põhjal leitud väärtustest hoolimata ei tohi dedutseerida teksti raskusastme järgi heaks või halvaks. Raske tekst võib kogenud lugeja jaoks olla kergesti loetav. Halb võib olla aga tekst, mis ei ole sihtrühmale kohandatud.²¹

²⁰ A. Veskimäe. Dokumendi arusaadavuse analüüs rahvastikuregistri seaduse näitel. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn, 2021.

²¹ H. Puksand (viide 13).

Formaalsusindeks F

Formaalsusindeks näitab teksti kontekstuaalsust ja formaalsust. Formaalsuse juures peetakse siinkohal silmas ühemõttelisust. Kui tekst on ühemõtteline, siis teksti sisu on ka lugejale arusaadavam. Francis Heyligheni ja Jean Marc Dewaele välja töötatud valemi põhjal muudavad teksti formaalsemaks nimisõnad, omadussõnad, eessõnad ja artiklid. Kontekstuaalseks ehk mitmemõtteliseks muudavad teksti aga tegusõnad, määrsõnad, asesõnad ja hüüdsõnad. Mida suurem on formaalsusindeksi numbriline väärtus, seda ühemõttelisem – ja seega ka arusaadavam – on tekst.²² Kerge on kirjutanud, et teksti ühemõttelisus tuleb jooksva arusaadavuse arvelt, kui tekstis on liiga palju nimisõnu.²³

Formaalsusindeksi välja arvutamiseks kasutatav algne Dewaele ja Heyligheni valem²⁴ on järgmine:

$$F = [(N + ADJ + ART + PREP) - (V + ADV + INT + PRON)] / 2$$

Valem 2. Formaalsusindeks F

Siinkohal tähistab esimeses liitmistehtes N nimisõnade sagedust, ADJ omadussõnade sagedust, ART artiklite sagedust ning PREP eessõnade sagedust. Teises liitmise tehtes tähistab V tegusõnade sagedust, ADV määrsõnade sagedust, INT hüüdsõnade sagedust ning PRON asesõnade sagedust.

Eesti keelele kohandasid valemi sobivaks Altrov, Kerge ja Pajupuu.²⁵ Kuna eesti keeles artikleid pole, jäeti see väärtus valemist välja ning ühtlasi asendati eessõnad kaassõnadega (valemis tähistatud lühendiga ADP).

$$F = [(N + ADJ + ADP) - (V + ADV + INT + PRON) + 100] / 2$$

Valem 3. Formaalsusindeks F

Formaalsuse hindamiseks kasutati programmeerimiskeele Pythoni 3.11 versiooni ja EstNLTK teeki. Nende abil oli võimalik välja selgitada sõnaliikide hulgad ja kasutada eesti keelele kohandatud valemit (vt valem 3).

Makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu formaalsusindeksi tulemuseks saadi mõlema versiooni puhul ümardatud kujul 50: toimetamata seaduseelnõu indeksi väärtus oli 50,24 ja toimetatud versiooni väärtus oli 50,22.

Tabel 5. Seaduseelnõu formaalsus võrreldes varem uuritud tekstiliikidega

²² J. M. Dewaele, F. Heylighen. Variation in the contextuality of language: An empirical measure. – Foundations of Science 2002, 7(3), 293–340.

²³ K. Kerge (viide 15), lk 29.

²⁴ J. M. Dewaele, F. Heylighen (viide 21), lk 309.

²⁵ R. Altrov, K. Kerge, H. Pajupuu. Tekst, kontekstuaalsus ja kultuur. – Keel ja Kirjandus 2007, nr 8, 624–637.

Tekstiliik	F-indeks
2012.–2013. aastal kehtinud rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	77,61
E-riigi ametlikud teadaanded (Juss 2015)	77,17
Riigiasutuste ametikirjad (Tomiste 2012)	76,3
2019. aastal jõustunud rahvastikuregistri seadus (Veskimäe 2021)	75,58
Avalike asutuste kirjavahetus (Kerge 2010)	75
Eesti seadused (Kerge, Pajupuu 2010)	67,1
Makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu (toimetamata)	50,24
Makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu (toimetatud)	50,22
„Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhend“ (Kivisaar 2021)	50
Kaplinski avaldatud kirjad (Pöld 2008)	49,5
Klientide kirjad erafirmale (Rais 2007)	47,0
Ettevõttesisene meilisuhetus (Luig 2020)	36
Haritud täiskasvanute informaalne meilivahetus (Kerge 2010)	30
Privaatsed tekstisõnumid (Martma 2016)	29

Varasemate uurimustega võrreldes on makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu kontekstuaalsem kui tekstisõnumid ja e-kirjad. Tabelis paikneb makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu formaalsusindeksi F väärtusega 50,22 ja 50,24 täpselt keskel. Tabelist on näha, et Eesti seaduste formaalsusindeks on 67,1, mis on võrreldes analüüsitava seaduseelnõuga vastavalt 16,86 ja 16,88 punkti võrra kõrgem. Väiksema formaalsusindeksi väärtusega on tekstisõnumid, e-kirjad ja Kivisaare uuritud „Kergejõustiku Eesti meistrivõistluste üldjuhend“.

Küsimustiku tulemused

ÕPPA-s on kirjas, et õigusakti sõnastuse selguse saavutamiseks tuleb teksti arusaadavust testida sihtrühma peal juba eelnõu koostamise ajal (ÕPPA p 14.3). Siinkohal oli oluline ka välja selgitada, kas seni välja arvatud keelelised parameetrid on ka korrelatsioonis küsimustiku vastustega. Selleks, et seadusteksti arusaadavust kasutajate peal katsetada, koostati küsimustik,

mida jagati sotsiaalmeedia kanalites Facebook, LinkedIn ja Twitter. Küsimustikule oli võimalik vastata 16. märtsist kuni 21. aprillini 2023.

Vastuste ja taustteabe vahel võimalike seoste leidmiseks küsiti vastajatelt järgmist teavet: sugu, vanus, haridustase ja elukoht, samuti töövaldkond või omandatud eriala. Õigusteksti arusaadavuse hindamiseks valiti küsimustikku 6 tekstilõigu paari, st sama lõigu toimetatud ja toimetamata variant. Eesmärk oli näha, kas lugeja tajub neil vahet ja mil moel. Vastaja ei teadnud, kumb lõik on toimetatud, ning pidi iga lõiku hindama skaalal 1–5, mille puhul 1 tähistab „ei ole arusaadav“ ning 5 tähistab „on arusaadav“. Samuti võis vastata „Ei oska öelda“ või lisada enda vastuse vabas vormis.

Küsimustikule vastas kokku 80 inimest, nende hulgas 59 naist, 19 meest ning 2 inimest märkisid variandi „muu“. Kõige rohkem vastajaid, nimelt 51, oli 18–30-aastaste hulgas. 15 vastaja vanus jäi vahemikku 31–40 aastat ja 8 vastajat olid vanuses 41–50 aastat. Küsimustikule vastajate hulgas oli 4 inimest vanusevahemikus 51–60 aastat ning 2 vastaja vanus jäi vahemikku 61–70 aastat. Vastajaid leidis enim Tallinnas, nimelt 50. Sellele järgnesid Harju maakond 11 vastajaga ja Tartu 9 vastajaga. Pärnu ja Tartu maakonnast vastasid 2 inimest. Järva, Lääne-Viru, Rapla, Saare, Valga ja Viljandi maakonnast vastas igast piirkonnast 1 inimene.

Vastajate hulgas oli enim bakalaureusekraadi, rakenduskõrghariduse või sellega võrdsustatud haridusega vastajaid (31). Järgnes keskharidus/kutsekeskharidus (28 vastajat) ning magistrikraad või sellega võrdsustatud haridus (19 vastajat). Põhihariduse omandajatest vastajaid oli 1, nagu ka doktorikraadi omandanuid. Omandatud erialade ja ametite varieeruvus oli väga suur, näiteks kultuuriteadus, raamatupidamine, logistika, infotehnoloogia, autotehnika, ärijuhtimine, ehitusinseneria, klienditugi, klienditeenindus, optomeetria. Ametid, mis tulid vastajate hulgas rohkem esile, olid pedagoog/õpetaja, filoloog ja jurist – kõigi nende ametite esindajaid oli vastajate hulgas rohkem kui 3.

Kui õigus- ja finantsvaldkonna esindajad leidsid, et toimetatud lõik on terminoloogiliselt korrektsem, siis ülejäänud vastajad leidsid, et keerulisemad terminid tegid nende jaoks teksti segasemaks. Nii terminite kui ka lause pikkuse tõttu jäid ka esimese kolme toimetatud tekstilõigu hinnangud madalamaks ja tõmbasid toimetatud tekstide üldhinnangu alla (vt tabel 6).

Tabel 6. Eelnõu lõikude keskmised hinnangud

	1	2	3	4	5	6	Keskmine hinnang
Algversioon	4,64	3,85	2,93	4,3	3,92	3,86	3,92
Toimetatud	4,01	3,66	3,9	4,65	4,10	4,22	4,09

Toimetatud lõikude puhul leiti, et lause on kompaktsem ja selle võrra ka arusaadavam võrreldes toimetamata lõiguga, kuid mõne termini tähendus jäi arusaamatuks. See mõjutas ka esimese,

teise ja kolmanda lõigu keskmist hinnangut. Paljud vastajad jagasid ka soovitusi, kuidas võiks teksti arusaadavamaks muuta. Soovitused puudutasid enamasti sõnakasutust või lauseliigendust. Finantssektoris ja õigusvaldkonnas töötavad vastajad leidsid, et nende jaoks on kõik arusaadav, kuna töö käigus puutuvad sellise sõnavaraga kokku. Samas tõid nad ka esile, et tavakodaniku jaoks võib terminoloogia tõttu tekstist arusaamine keerulisem olla.

Toimetamata tekstilõikude puhul kommenteeriti peamiselt, et toimetatud lõiguga võrreldes tegid arusaamatud terminid mõistmise keerulisemaks. Samuti toodi esile, et lause pikkuse tõttu kadus lugedes fookus ära ja tuli mitu korda teksti üle lugeda. Õigusteaduse taustaga vastajad selgitasid, et juriidilises keeles võiks komasid olla võimalikult vähe. Pea kõik teised vastajad leidsid, et laused võiks olla paremini liigendatud ja võiks rohkem kasutada ühiseid nimetajaid pikkade loetelude asemel. Komade vähesus ja teksti liigendamatus tähendab tavalugeja jaoks halba loetavust: üldjuhul on (osa)lause optimaalne pikkus 5–8 sõna.²⁶ Küsimustikule vastajad leidsid valdavalt, et tekst on küll mingil määral arusaadav, aga liiga pikk ja kantseliitlik. Üks küsimustikule vastaja leidis, et tekstilõikudes pole kasutusel igapäevane keel ja sooviks terminitele definitsioone juurde.

Küsimustiku tulemustest ei selgunud seost vastaja taustainfo ja eelnõu teksti vastuvõetavuse vahel, kuigi eeldati, et haridustase võiks seda mõjutada. Hinnangute ainus seos oli eriala valdkonnaga: juriidika või finantsvaldkonna vastajad olid terminoloogiaga paremini kursis ning seega andsid kõrgemaid arusaadavuse hindeid võrreldes muude valdkondade esindajatega.

Tulemuste põhjal saab järeldada, et tavainimese jaoks tulenevad teksti mõistmise raskused peamiselt keerulistest terminitest. Nii välja arvatud keeleliste parameetrite väärtuste kui ka küsimustiku vastuste põhjal on näha, et teksti arusaadavuse vahe eelnõu versioonide vahel on siiski pigem väike. Parema arusaadavuse eesmärgil tasuks laused lühemaks teha ja paremini liigendada.

Kokkuvõte

Üleüldiselt on teksti parameetrite numbrilised väärtused selle tekstiliigi kohta madalad, kuid võrreldes teiste tekstiliikidega on seaduseelnõu keerukuse numbrilised väärtused piisavalt suured, et eelnõu kvalifitseerub keeruliseks tekstiks. Ka küsimustiku vastustest selgus, et makse- ja arveldussüsteemide seaduse eelnõu peeti siiski pigem keeruliseks. Vastajad leidsid, et keeruliseks muutis teksti lausete pikkus, kantseliitlikkus ning keeruline terminoloogia. Edaspidi tasuks sarnane uurimus teha ka mõne muu valdkonna õigusakti kohta, et näha, kas ja mil määral sõltub teksti keerukus valdkonnast.

²⁶ R. Kasik (viide 10), lk 19.